

Periòdic il·lustrat que sortirà en anys, s vegades al mes - Preu: 30 cèntims.

Número extraordinari

Joanp. Martí

Preu: 30 cts.

SENYOR PRESIDENT DEL GOVERN

DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

EXCEL·LENTÍSSIM SENYOR:

AVUI que tota la terra nostra és un crit de triomf i en el blau del cel hi ha el bategar enlluernador de mil banderes desplegadas, la Joventut d'Olot vol dir-vos, en aquests moments solemníssims del recobrament de les nostres llibertats, com us està agraïda per tot el que heu fet per Catalunya.

També us promet, honorable senyor Macià, que a totes hores, tant en les de glòria com en les de perill, tindreu sempre aquesta joventut al costat vostre atenta al que vulgueu manar i disposar.

Cabdill ereu en les hores de prova i cabdill seguireu essent mentre la vostra vida aleni ara i sempre, en la guerra i en la pau.

Les Tombes Flamejants

Fou una pàtria. Va morir tan bella,
que mai ningú no la gosá enterrâ;
damunt de cada tomba un raig d'estrella,
sota de cada estrella un catalá.

Tan a la vora de la mar dormia
aquella son tan dolça de la mort,
que les sirenes dia i nit oïa
com li anaven desvetllant el cor.

Un dia es feu una claror d'albada
i del fons de la tomba més glaçada
fremí una veu novella el cant dels cants:

—Foc nou, baixa del cel i torna a pendre.
Ja ha sonat l'hora d'esventar la cendra
¡oh Pàtria de les tombes flamejants!

VENTURA GASSOL

Al servei de la República

Ciudadà:

No fa molt, d'ençà de la teva gesta del dia 12, que has obert una nova etapa en la teva vida. Gràcies al teu acte cívic, aquella monarquia secular que t'esclavitzava i t'omplia d'oprobri, que és morta per no ressuscitar mai més. D'ençà d'aquella data, per tant, ja no ets súbdit del rei d'Espanya: ets un ciudadà de la República, en ús perfecte de tots els teus drets.

Aquell Borbó nefast, el subjecte irresponsablement inepte que ocupava la més alta jerarquia del poder acaba de caurer, arrossegat per la feixiguera de les pròpies errors i de les pròpies culpes. Amb ell, també, es desmorona tot allò que de corcat, de putrefacte hi havia en aquesta fins ara disortada Ibèria. Amb el règim caigut desapareix tot aquell llast que impedia la incorporació d'Espanya al ritme dels pobles cultes del món. Un ordre novell s'anuncia, mereixedor dels millors auguris.

Ciudadà: Uns homes nous, uns homes que arriben animats dels més alts propòsits, regiran des d'avui la casa pública. Però és precís, és urgentíssim que també tu sies un home nou. Si fins ara un abím s'obria entre l'Estat i tu, convé que desapareixi aquest abím. Si abans, davant els problemes de l'Estat t'arronçaves d'espatlles perquè res podies fer-hi, ja que tot es putinejava a la teva esquena, ara cal que et disposis a intervenir en aquests problemes d'una manera pràctica i eficaç. La vida de la República, d'aquesta república naixent que prompte voldríem veure pretòrica de vida, necessita l'esforç i les energies de tothom. Pensa, ciudadà, que si el mot «política» volia dir, abans, tota mena de corrupcions i baixes intrigues, ara s'imposa una depuració ràpida del mot. I si durant la monarquia fou l'esport de quatre palatins i de mitja dotzena de senyors amb títol de noblesa, ara convé que sia un deure de tot el poble, sense distincions de classes ni estaments.

Res significaria l'esfondrament de la Corona si no ens animés a tots un noble ideal de renovació. Si el canvi de règim no consistís en altra cosa que en un canvi de noms i de banderes, pensa, ciudadà, que hauríem perdut el temps. S'imposa, doncs, un total renovellament de la vida pública d'Espanya; però també un íntegre renovellament de la manera d'ésser tots plegats. Si abans passàvem per uns ingovernables, per un poble mancat de disciplina i que flastomava sempre contra els poders constituïts, cal donar la sensació que aquella indisciplina i aquell esperit de rebeldia, eren deguts al fet de no haver estat mai governats a voluntat.

De la teva intervenció en la política, del teu control a les funcions de govern, del teu esperit cívic, en depèn, ciudadà, la resurrecció d'Espanya. Recorda't de l'enorme responsabilitat adquirida per tu, amb el teu acte del dia dotze. Tu sol has enderrocat un règim i te n'has creat un de nou. Procura, doncs, ja que el teu vot significava una negació, una censura a totes les arbitriarietats sofertes, que sia a l'ensem una afirmació de la teva voluntat de viure una nova vida. Ja que has destruït, construeix d'ara endavant.

D'aquest esforç constructiu, d'aquesta col·laboració mútua, tingues per segur, ciudadà, que n'ha de nèixer una nova Ibèria. Aquella Ibèria que Pi Margall i Costa somniàven i que un altíssim poeta nostre va glossar en termes que bé podrien tenir el só d'una bella profecia.

LLIGADURES DESLLIGADES

Les seixanta i escata faltes ortogràfiques que contenia la fulla de propaganda electoral dels elements de l'«Agrupació Regionalista», «Centre Jaumí-Autonomista» i «Centre Catalanista», no serien gran cosa si l'esmentada fulla no hagués estat plena d'afirmacions d'una pobresa tal que arribaven a fer llàstima.

I no és pas que ens agradi de fer amb el vençut el que ell hauria fet amb nosaltres, si els papers s'haguessin invertit i si nosaltres ens haguéssim cavat la fossa on havíem d'ésser soterrats com ells ho han fet. No, lluny, molt lluny d'això, sols considerem que com que la victòria electoral no era més que un epissodi i l'haver respost el poble d'acord amb els nostres ideals, no vol pas dir que els malentesos i els errors que en aquella fulla s'hi feien siguin ja esvaïts, ara que la nerviositat pre-electoral està absent dels ànims, ens interessa dir la nostra a les afirmacions que, si no tinguèren la virtut de fer triomfar una candidatura que hauríem preferit a n'aquella Unió Ciutadana, enemiga dels ciutadans i de la ciutadania, ens demostraren l'abim que existia entre els elements demòcrates del «Casal» i l'estreta visió dels homes que redactàren aquella fulla.

Retreia, la fulla de la «Lliga» que una coalició amb l'espanyolíssima (!) «Concentració Republicana» i amb el «Centro Obrero» era en sacrifici del puritanisme del «Casal», però, oblidava, segurament, que la catalanitat de la majoria dels homes d'aquestes dues entitats és tan arrelada i potser més demostrada que la dels que, fins fa poc i durant tot el temps de la Dictadura, feien costat a En Llosas i que han lluitat barrejats amb ells. També oblidava el disgust que tingueren molts socis de la «Lliga» i els treballs que hi hagueren per part d'uns pocs per persuadir-los, quan s'inicià insistentment una unió amb el P. U. P. Oblidava també, l'autor de la fulla que en dues estrofes més amunt afirmava «haver-se ofert al Comité combonià, sol·licitant la seva cooperació per ampliar la candidatura». Tothom sap els graus de catalanitat d'aquest cèlebre Comité, format per homes que, si bé admiren el talent financer de l'il·lustre polític conservador de l'antic règim, no comparteixen en res, absolutament en res, del catalanisme, dic del regionalisme! d'En Cambó.

Una altra equivocació ben lamentable és la de dir que el dia de demà els elements burgesos del «Casal» seran els naturals enemics dels obrers, quan existeix avui una franca corrent de simpatia i de comprensió envers les reivindicacions del proletariat per part dels homes d'«Acció Catalana» i de l'«Esquerra».

Com voldríem dir i sentir dintre el nostre pit

amb tota la seva amplitud un crit de ¡Visca Catalunya!, si els obrers catalans fossin enemics nostres?

L'equivocació anterior, però, estava en plena contradicció amb el fet que anunciava més avall de que «en la confecció de la candidatura hi han intervingut elements republicans i monàrquics de diferents dinasties que, sense abdicar del seu ideal, actuen per l'autonomia», etc., no recordant-se, potser, que entre alguns d'aquests suposats elements existeix quelcom que posen per damunt dels ideals d'autonomia. És aquell ordre tan mal entés que es creien ésser-ne dipositaris i que era tota l'essència del seu programa.

Ara els fets han demostrat com aquell ordre perillava de debó si hagués subsistit el règim funest i corcat que el poble i la Providència han volgut que en bona hora se'n anés per sempre més a la posta.

Per defensar-lo, no calia pas fer tantes giragones ni voler estrafer la realitat, i més si tenien en compte que l'ordre estava renyit amb aquells homes de la Monarquia.

DATES QUE CONVE RECORDAR

Dençà de la pèrdua de les nostres llibertats (onze de setembre de 1714) s'han succeït els següents fets:

«El 16 de gener de l'any 1716 era promulgat pel rei Felip V el decret dit de la «Nova Planta» que venia a confirmar l'abolició de l'antic govern polític i econòmic de Catalunya.

L'any 1718 fou cremada la campana *Honorata* de la Seu de Barcelona, pel sol fet d'haver tocat a somatent.

L'any 1822 quedà derogat el Decret penal català, el qual, com diu Pella i Forgas, era la major gloria amb referència a les llibertats individuals dels catalans.

L'any 1825 s'establí un ensenyament oficial uniforme en castellà, foragitant-se de les escoles els llibres catalans.

L'any 1829 quedà anul·lat el Dret mercantil català i amb aquest el famós Llibre del Consolat de Mar.

L'any 1834, per tal d'uniformar la jurisprudència dins l'Estat Espanyol, es creà el Tribunal Suprem a Madrid.

L'any 1736 un grup de catalans entre els quals hi havia el darrer Conceller en Cap de Barcelona, En Rafel de Casanova, s'adreçà al rei d'Anglaterra, Jordi II, sol·licitant el seu auxili per a desfer la injustícia de que Catalunya havia estat víctima.

L'any 1837 fou el darrer d'encunyar-se moneda catalana, la qual desaparegué.

L'any 1845 es suprimí el cadastre, que venia a ésser un concert econòmic amb l'Estat i foren imposats a Catalunya els tributs generals, els consums i les quintes.

L'any 1862 l'article 25 de la llei del Notariat prohibí la redacció de les escriptures públiques en llengua catalana.

En 1778 és obert novament per Carles III el port de Barcelona al mercat d'Amèrica, que fins allavors fou privilegi només de Sevilla i Càdiç. D'aquí data, principalment, la renaixença econòmica de Catalunya.

En motiu de la Revolució Francesa i de la guerra que Espanya sostingué contra la vèhina República, (1793-1795) hi ha, per part dels revolucionaris francesos el projecte de restauració de les llibertats catalanes, mitjansant una República Catalana independent.

L'any 1808, en ésser invaït per les tropes de Napoleó el territori de la Península, fou disposat pel mateix Emperador, que Catalunya es constituís en Estat.

L'any 1810, el mariscal Amgerea, s'adreçà des de Girona als catalans, i en nom de Napoleó els digué que venia a alliberar-los.

Fou creat, durant l'ocupació francesa, el Govern de Catalunya que tingué per idioma oficial el català.

En desapareixer temporalment el poder central espanyol (1808) per haver quedat Espanya sense dinastia i sense Govern, fou constituïda la *Junta Superior del Principat* orientada envers les solucions autonomistes i que usà en molts dels seus documents la llengua catalana.

L'any 1812 els diputats catalans que assistiren a les Corts de Càdiç defensaren la tendència autonomista, reclamant a favor de Catalunya el restabliment de les llibertats anteriors al 1714. Triomfà, però, el criteri centrista.

L'any 1859 es restabliren els Jocs Florals, institució que havia de promoure, d'una manera ben eficaç, el nostre ressorgiment literari i patriòtic.

L'any 1869, les representacions regionals del Partit Federal convingueren una sèrie de pactes en virtut dels quals constituïren diversos agrupaments supra-regionals. El primer d'aquets pactes fou el de Tortosa i unia dins aquella organització, les terres que un dia integraren la Confederació catalano-aragonesa (Aragó, Catalunya, València i Balears) conservant cadascuna d'aquestes regions la seva completa autonomia anterior.

En motiu de la proclamació de la República l'any 1873, hi hagué l'intent per part dels representants catalans reunits a la Diputació de Barcelona, de proclamar l'Estat Català autònom. La por de que aquest fet pogués produir perturbacions i per creure que la Constitució federal presentada al Parlament donaria satisfacció a les reivindicacions autonomistes, ho impedí.

L'any 1885 fou presentat al rei Alfons XII la *Memòria en defensa dels interessos morals i materials de Catalunya*, dita «Memorial» d'Agravis, el principal redactor de la qual fou en Valenti Almirall. En Aquest «Memorial» es demanava el reconeixement de l'autonomia catalana.

Tres anys després, el 1888, la «Lliga de Catalunya» presentava un Missatge a la Reina Regent Na Maria Cristina que visitava Barcelona en motiu de l'Exposició Universal, recordant-li el nostre problema i reclamant novament l'autonomia de Catalunya.

L'any 1898 les autoritats econòmiques de Barcelona, en plena crisi produïda per les guerres colonials i amb els Estats Units, presentaren un altre Missatge a la Reina Regent, en la qual s'insistia sobre la necessitat d'otorgar a Catalunya la llibertat de regir per si mateixa la seva vida interior.

L'any 1906 és promulgada la Llei de Jurisdiccions per a combatre el catalanisme.

L'any 1907 té lloc la *Solidaritat Catalana* quines eleccions generals constituïren un brillantíssim plebiscit en pro de l'Autonomia de Catalunya.

L'any 1909 es desenrotllaren a Barcelona els fets de la Setmana Tràgica, coneguts per tothom.

Una comissió de les quatre Diputacions Catalanes presidida per En Prat de la Riba, visita el ministre espanyol Canalejas l'any 1911, per a presentar-li les bases del projecte de la Mancomunitat.

L'any 1913 (18 de Desembre) es signat a Madrid pel govern d'En Dato, el decret de la constitució de la Mancomunitat.

El 6 d'Abril de l'any següent és constituïda al Saló de Sant Jordi de la Diputació de Barcelona, la Mancomunitat de Catalunya, essent elegit primer president En Enric Prat de la Riba.

L'any 1916 tingué lloc la festa dita «de la Unitat Catalana», organitzada per la Lliga Regionalista per a celebrar el seu èxit en les eleccions generals d'aquell any. Fou organitzat un banquet monstre en el Parc Güell al qual hi assistiren 5.000 comensals i on En Cambó pronuncià el discurs que contà la seva famosa «apel·lació a Europa, que tanta polseguera promogué a Madrid.

L'any següent (1917) es celebrà l'Assamblea de Parlamentaris, motivada pels esdeveniments del primer de Juny. En aquestes assamblees, 5 i 19 de Juliol, reconegueren el Dret de Catalunya a tenir una àmplia autonomia política.

L'any 1918 En Cambó plantejà a la Cambra dels Diputats el problema de Catalunya, presentant-lo com un fet biològic, fill de la vitalitat nacional de la nostra terra. Fou En Maura l'encarregat de donar un refús a les reivindicacions dels catalans; i havent rebut el seu discurs l'entusiaste aplaudiment dels grups afectes a la monarquia, dels propis ministres i del cap del Govern, els diputats catalans es retiraren de la sala de sessions (12 de desembre de 1918).

Els dies 24, 25 i 26 de Gener de 1919 tenen lloc les Assamblees Magnes on fou aprovat l'Estatut de l'Autonomia, al qual s'adheriren 1047 Ajuntaments dels 1075 que hi ha a Catalunya.

L'any 1922 el capdill Francesc Macià fa públic el seu projecte d'Estat Català.

Pel juny del mateix any té lloc la Conferència Nacional Catalana, portada a cap per dissidents de la «Lliga Regionalista» i de la que n'havia de neixer «Acció Catalana».

L'any 1923, en motiu dels actes de la commemoració de l'onze de setembre, tingué lloc davant l'estàtua de Rafel de Casanova la furiosa càrrega de la policia contra els patriotes catalans allà congregats, de la que en resultaren molts ferits i contusos. En aquesta manifestació hi assistiren els nacionalistes gallecs i vascos per haver-se format la Triple Aliança.

Dos dies després, el tretze, tenia lloc el Cop d'Estat de Primo de Rivera, que havia de paraitzar, per unes llargües anyades, tot el moviment polític català. Deportacions, multes, empresonaments i tota mena d'insults i vexacions foren les característiques d'aquest cicle de la nostra Historia. Només un gest de rebeldia dels catalans s'aixecà durant aquest període vergonyós. El del gran patriota Francesc Macià, en la seva gesta de Prats de Molló.

Els fets d'aquests últims mesos són prou coneguts de tothom. Fets que han culminat amb la caiguda de la dinastia Borbònica, d'aquesta dinastia tan funesta per la nostra Pàtria. Si l'adveniment del primer Borbó fou la causa de la pèrdua de les nostres llibertats, les reconqueriem a la caiguda del darrer, don Alfons XIII, digne

successor del seu besavi. Ni l'odi dels reis, no les antipaties de llurs ministres, ni les persecucions, res han valgut per aixafar l'ànima catalana, aquesta ànima nostra que s'ha mantingut sempre incommovible a través dels anys i de tota mena d'adversitats.

Abril triomfant

Si ahir cada poncella ens prometia
l'excelsitud d'un venturós demà,
avui cada poncella que s'obria
era un himne de joia al dia clâ.

I a l'esclat dels clavells i de les roses
tota la terra era un perfum subtil,
i somreien al món totes les coses
amb l'arribada d'aquest mes d'Abril.

D'aquest Abril d'una eternal memòria
—branca florida de llorer turgent—
d'aquest Sant Jordi coronat de glòria
que arriba amb els clarins de la victòria
i la bandera desplegada al vent.

J. ALEIX

El primer Batlle olotí de la República

Si alguna volta ha tingut la nostra ciutat un batlle popular—popularíssim—és en aquestes hores, amb la persona de don Joan de Garganta. Ja abans de la seva proclamació el nom del nostre amic era pronunciat amb respecte i reconegudes per tothom les seves altes qualitats. El públic d'Olot que tant sab estimar als seus homes quan aquests s'ajusten als seus ideals, ja tingué ocasió de testimoniar-li el seu afecte, en motiu dels actes de l'adveniment de la República. Per tot arreu, don Joan de Garganta fou aclamat i ovacionat.

La joventut de "EL DESPERTADOR" ofereix els seus respectes al nostre popularíssim batlle a l'ensemps que li fa promesa de llur esforç en tot allò que sia pel bé de Catalunya i de les activitats ciutadanes.

Qui ho havia de dir!

Dotze dies ja fa de la proclamació de la República, i res de trascendental s'ha esdevingut. Allò que hom creia tan difícil de subvertir, allò que es considerava consubstancial amb la vida del país i quin enderroc havia de promoure, per alguns, com una mena d'apocalipsi, se n'és anat de la faisó més planera del món. Els ex-reis són fora; s'han canviat els colors de les banderes; «La Marsellesa» ha reemplaçat la «Marxa Reial»; la Guàrdia Civil ara s'anomena Guàrdia Republicana, i tots portem la gorra frígia contents i xirois com unes castanyoles.

Tot aquell trasbalç, tot aquell rebombori que la gent d'ordre profetitzava, on és? Uns quants milers de paperetes que com pluja menuda caigueren a les urnes, han fet el gran miracle. I tota la revolució consistirà en repintar els estancs, fer sagells nous quan els que tenim s'acabin i fi-rar a la bassa algunes dotzenes de retrats. Voleu una revolució més pacífica?

Dotze dies ja fa de la proclamació de la República i regna la tranquil·litat per tot arreu. Ni

guerra civil, ni rojors d'incendi, ni sang pels carrers, ni repartidora, ni anarquista de Tarrassa. Tothom treballa i va fent la viu-viu igual, igual com s'esdevenia abans. Nosaltres, que passàvem per uns capscalents, per uns provocadors de desordres, per una mena de *papus* malcarats i amb unes entranyes més negres que el suïge, ara resulta que som uns bon minyons, uns angellets del cel amb cara de mel i mató. Al veure que no ens menjàvem cap capellà, que no treiem les tripes a cap burgés, que no apujàvem la cèdul·la ni la contribució als que van a missa, que respectàvem les senyores i que un duro segueix valent cinc pessetes com abans, la gent d'ordre s'ha mirat astorada com si veiés visions. I doncs, que rediantre deïa el senyor Cambó?

Aquell republicanot dolent que molts pintàven pelut com un frare, amb ulls de cretí i amb les dents disposades al mossec, armat de tota mena d'armes, veusaquí que resulta un home com els demés, que va amb el cor i amb les lleis a la mà.

Ni el Banc d'Espanya, ni el Nunci Apostòlic, ni el règim de propietat, ni el Patriarca de les Indies, res ha trontollat ni perillat. Tot això, tan

car a la gent conservadora i mansueta, resta encara en peu. I en canvi, si la República de res de tot això els privava, venia a dotar-los, a més a més, d'una alta mercè dignificadora: d'una mica de Llibertat, que era precisament el que a tots ens mancava.

JOAN ALEIX

Pàgina femenina

Un amic nostre ha rebut la lletra que ens ha trespassat i que copiem literalment malgrat la seva extensió; no volem retallar-hi res per a no restar-li la gràcia i desinventura que tota lletra posa per manifest:

«Redactors de «El Despertador» i mai prou alabats «gentlemans» de la nostra ciutat.

Assabentades dels alts coneixements de que sou posseïdors per tot lo que antany a les elegàncies femenines, permeteu que es dirigeixin a vosaltres aquestes nenes olotines faltades de gràcia i tot lo que segons vosaltres sigui referent a l'elegància.

Vertaderament, les vostres ratlles ens han convençut de tal manera, que d'aquí vé la decisió; nosaltres (les de brusa i faldilla) voldriem donar a la nostra ciutat el mateix realç que en materia d'elegància li donen els joves, i hem vist que seguint aquest camí jamai podríem adquirir-lo que tant admireu de les nenes figuerenques, i es per això que abusant de la vostra amabilitat, vos demanen si voleu ésser els nostres consellers en qüestions d'elegància, ja que no serà tasca molt difícil siguent l'elegància una cosa innata en tots vosaltres.

La nostra estada en aquesta ciutat es ben llarga, i quan podem aixecar el vol per visitar algunas capitals o bé en els teatres, dancings, platjes, etc. es quan despleguem tota la nostra intel·ligència per empapar-nos de aquesta elegància forastera, per després poder-la lluir a la nostra ciutat i ja veiem que no serà possible conseguir-ho sens la vostra direcció ja que esteu tan ben relacionats amb l'art del ben vestir.

Ens tenim de confeccionar vestits per aquesta primavera, i els models d'En Patou, res seran comparats amb els que vosaltres ens podeu proporcionar siguent bon caricaturistes i homes de gust refinat.

Al mateix temps, voldriem criticar l'elegància del sexe fort pero per més que ens hagim esforçat veiem que no tenim manera; estigueu orgullosos, haveu ja arribat al MAXIM DE L'ELEGANCIA.

Esperant que vòstè trindrà l'amabilitat d'enterar als companys de redacció del contingut d'aquesta lletra, es despedeixen. — QUI?...

Nosaltres no tenim l'autoritat d'un Paul Poiret, per a imposar una determinada moda, pero si que ens creiem obligats a reivindicar un lloc millor per la nostra ciutat en la classificació de les elegàncies femenines. I ho diem, així ingenuament, un dia i un altra dia fins que haurem vist que les nostres campanyes han donat el seu fruit.

A hores d'ara ja ens imaginem, la cara de pomes agres que posarà algun senyor marit davant el compte de la modista i comprenem, que si nosaltres fossim el seu lloc opinariem diferentment. Tantmateix—que voleu—per ara no hi hem arribat i si be algun dia potser ens en penedirem, mentre tinguem per norma el celibat ens agradarà que les noies vagin el més elegant possible (es coneix que tots som solters).

A la plasereria de gust exquisit amb que hem estat obsequiats, correspondrem tal com ens correspon, amb tota la galanteria possible i prometem la publicació de

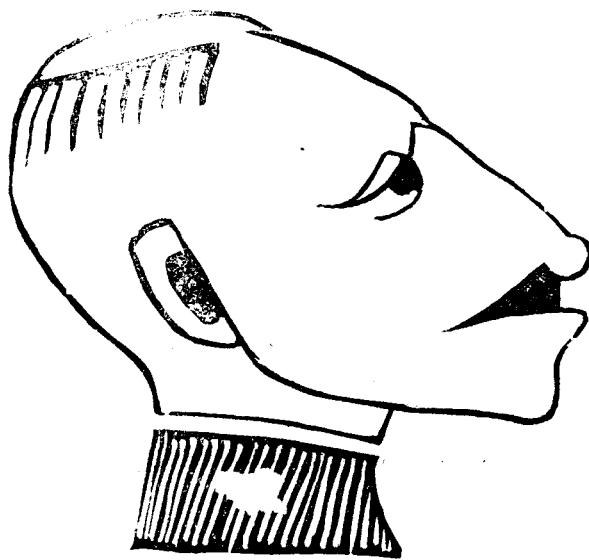
models interessantíssims per a números successius: «Noblesse obligé» no faltava més!

Uns mots finals per aquest número essencialment polític:

Nosaltres, parlem molt de les nenes figuerenques, de les gironines, etc. però ja sabeu que les que ens agraden més, sou vosaltres estimades olotines. que cada dia ens alegra la vostra existència i fet i fet alguna de vosaltres serà la que ens farà rodar el cap i cantar serenates fins que no podrem més i li recitarem la «décima» i ens farà caure de genolls a l'altar.»

MR. SMART

El vals del adió!

Un senyor que viatge per l'estranger, amb el nom de Guillem d'Espanya.

Trucades de EL DESPERTADOR

En el número vinent de «EL DESPERTADOR» s'hi publicarà íntegra la llista de les cases que deixaren de pagar el jornal dels seus treballadors, el dia de la proclamació de la República. Caldrà tenir-les presents *en nuestras oraciones*.

■ A casa la Ciutat, tots els dimarts a quarts de set del vespre, s'hi donen lliçons d'història i geografia, a càrrec de l'intel·ligentíssim abogad En Miquel Lloses.

Fem avinent als nostres lectors que l'assistència a n'aquestes lliçons els hi serà altament instructiva, ja que en pocs dies seran posseïdors de la confecció del globo terraqüi.

■ El nostre popular Ajuntament ha tingut l'encert de posar el nom de «Plaça de la República» a la que abans era d'Alfons XII, i que molts ciutadans nomenaven «Plaça Major» per estalviar-se el mal regust que deixa al pronunciar el nom d'un Borbó.

— Ens han dit que uns quants anti-catalans de la policia indígena, que encara no s'han donat ben bé compte del que és i representa el Catalanisme ni la República i que obren solsament per un fanàtic impuls rudimentari, volien organitzar en aquesta localitat un nucli feixista i que estaven disposats a fer disbarats.

Seria per nosaltres una satisfacció que aquests rumors fossin confirmats i que aquests senyors, o nens, donessin la cara d'una vegada. Amb les ganes que tenim de saldar tants comptes pendents i *que ja haurien d'ésser-ho!*

— Fou entusiasta i complerta l'adhesió del sexe femení a la festa del 14 d'Abril. Només sabem d'una noia, més lletja que l'Anido, que quan la manifestació arrolladora invadia els nostres carrers amb mostres d'alegria mai vistes, s'entretenia fent unes exclamacions estranyes imitant a una mona quan vol enfilar-se a un arbre. Segurament que ignorava que mai com aquell dia i els successius els catalanistes hem saborejat amb el major gust el crit de Visca Espanya.

Era l'altra, la corcada d'Espanya que no volem.

— Que «EL DESPERTADOR» no sortirà més? No ho creiem pas així. Encara convé seguir despertant als que ronquen insensibles a l'hora solemne que estem vivint, que se'n han despertat molts en poc temps, també és cert, però cal continuar ara més que mai.

— Els mitges tintes que tant abunden a Olot, els pobres vergonyants, els que no tenen altre ideal que la seva panxa, els que ho critiquen sempre tot i són incapassos de fer res perquè de res entenen, alguns d'ells que sempre havien fet el sord als clams lliberadors del poble i votaren al que millor els hi pagava el vot... avuidiuen que han estat republicans tota la vida!

Això equival a dir que abans del dia 14 d'abril eren uns morts, que aquell dia començaren a entrar en vida, i que ara són uns vius. Uns vius que els hi direm que ho vagin a cantar al veïnat de Poca farina!

— El general Sanjurjo sembla que fou el que digué a l'incommensurable Llapissera que havia arribat el moment de pirar.

Molts es creien que al venir la República seria qüestió de menjar fetges de capellà i un San... jurgo és el que hi ha ajudat. Quan els Sants ens ajuden...

— Encara no sabem que hagi estat processat el malfactor Anido, executador de la Llei de Fugues. Què esperen?

— El ex-capità general Barrera s'ha adherit al nou règim. Ara si que comprenem que li ha sobrat sempre la e del seu nom.

— Els nous regidors que el poble ha portat al Municipi per una majoria com mai s'havia vist a Olot, sembla que tenen intenció de canviar el nom d'alguns carrers de la ciutat. Cal que no es descuidin de dedicar-ne un a l'Adolfo. Si no ho fan així, mai més ningú no es recordarà que hagi existit. En tot cas ja els hi direm quin serà el carrer més adequat.

I el dia de la inauguració,
hi convidarem al senyor Rector.

Mereix ocupar-hi un lloc ben vistós.

— El noi Llosas a cà la Ciutat el dia de la constitució de l'Ajuntament digué que, ells, els de la «Unió Ciutadana», s'adherien al nou règim. Però, quan el senyor Aubert parlà del telegrama de pèsam pel fusellament de Galan i Hernández, no hi volgué saber res... perquè també estan conformes amb l'altre règim i amb tot el que fèia aquell.

Estigué, doncs, conforme amb el fusellament que feu l'altre règim, però no amb la protesta que, contra d'aquell crim, representa el règim actual. Es veritat així?

— *Es que fa més fi, com els senyors pobres?*

Que les nostres organitzacions obreres tenen encara un rastre de vuitcentisme o de semi-analfabetisme ho demostra la persistència en publicar els seus manifestos en un idioma que fins ara ens ha estat imposat forçosament per l'Estat Espanyol i que no és precisament el que parlen els que les escriuen ni el que usen quotidianament els obrers, als quals van dirigits.

Si ells, que es diuen liberals, accepten voluntàriament l'esclavatge de l'idioma, voldríem que ens digués-sin que entenen per llibertat.

No faria riure que als obrers gallecs o andalusos se'ls hi dirigissin manifestos en català?

Germans si, però sotmesos no.

Ens han dit...

Que si, que tothom és repúblicà i catalanista.

Que si no ho és tothom, es fa veure.

Que en tot cas els que ho fan veure, ja els coneixem.

Que ja els coneixem i son molt pocs.

Que la proclamació de la República, no va pas causar l'alegria de tothom.

Que és va veure com algú rabiava visiblement.

Que hi hagué més d'un, que no dormi totes les hores que tenia son.

Que els que no dormiren, era perquè no tenien la consciència tranquila i es pensaven que els havien de fet lo mateix que ells havien fet amb els altres.

Que ha quedat demostrat, que l'ordre, la justícia i la pau, son consubstancials amb la República.

Que els repúblicans tenen més sentit cristià practicamente, no pas els monàrquics.

Que si no hagués estat així, més d'un delator que passa per catòlic se l'hauria carregat.

Que 2 mil lions de Lliures estarlines, venen a valer aproximadament com 100 millions de pessetes.

Que si endur-se'n 100 millions de pessetes se'n diu patriotisme desitgem que ningú no en tingui la més mínima expressió.

Que realment hem estat sortosos que el senyor Borbó hagi tingut, patriotisme.

Que si no n'arriba tenir, a hores d'ara ja seriem a captar, tots plegats, a cà Morgan.

BORSA DE BELLESA

1	Granadines Villegas, emissió gran	158 %
1	Granadines Villegas, emissió petita	159 »
2	Carbones vegetales Lola»	172 »
3	Cinematogràfics Postín, «Pilar»	194 »
4	Mines de Sara	185 »
5	Perfumes Mónica	120 »
6	Catalina & Elvira Soc. Reunida	211 »
7	Taruta Film	135 »
8	La simpàtica Xarleston Pilarín	140 »
9	La Productora de Calzados «Lola»	100 »
10	Ciments Roca-Conxa	115 »
11	Pit-aluga Films «Enriqueta»	142 »
12	Hierros & Aceros «Kimeta»	120 »
13	Hierros & Aceros «Mary»	120 »
14	Llommillos i foie-gras «Anthony-Eta»	132 »
15	Sweters & Pullovers «Eudald-Inna»	401 »
16	Ferradures D'Ascalç	110 »
17	Tabacos de Filipinas	110 »
18	Companyia Telefònica, Sèrie C-onsol	105 »
19	Companyia Telefònica, Sèrie K-atty	212 »
20	Companyia Telefònica, Sèrie A-ngelina	103 »
21	La permanent Carmina, S. en C.	115 »
22	Asfals i Paviments Masoliver	101 »
23	Constructora de Cajas Pilar	100 »
24	Constructora de Cajas «Mary»	100 »
25	Frr. Carr. a grans pendants de Batet, Línia Montserrat	200 »
26	Frr. Carr. a grans pendants de Línia Altura	125 »
27	Mont Salva H, Sèrie Man-L. T.	310 »
28	Mont Salva H, Sèrie Mary D.	330 »
29	Forges i Falç (Oliver)	220 »
30	Eterns somriures «Lolita»	115 »
31	The Geisha	121'50 »
32	Coca-teries Paquita	110 »
33	Confecciones Aurèlia	152 »
34	Confecciones Rita	150 »
35	Sociedad lechera marca «Carmeta»	399'99 »
36	Cajas de piel de Toro-nell Anita	204 »
37	Loza de Porcelana S. A. «Rosau»	170 »
38	Empresas «Cinaes» (tres sèries)	1000'11 »
39	Cacaos i Chocolates Palm-ya	110 »
40	Chapeau chic - Margara	105 »
41	Terrisseria fina «Florinda»	120 »
42	Re poblacions forestals Verges	150 »
43	Miradas serenas «Armengol»	185 »
44	Peluquerias «Ramona»	106 »
45	Explosivos «Massó»	115 »
46	Societat telegràfica (3 sèries)	293'75 »
47	Escultòrica Soy	110 »
48	Manantials de S. Roc «Josefina»	130 »
50	«Panaderias reunidas» marca Dolors	150 »
51	«Lletres reunides» Carmelita	130 »
53	Somriures sinòptics «Lolita»	115 »
54	Panyeries angleses «Andorrà»	165 »
55	Extractes «Prunès» (dues sèries)	382'50 »

COMENTARI A LA BORSA

Com es pot veure, gairebé totes han augmentat, degut a la puja de la República, que és sinònim de bellesa.

L'Opera Russa

El dia 14 del corrent tingué lloc l'esperat esdeveniment artístic i musical, a càrrec de la companyia de l'«Opera Russa de París», que representà al coliseum, «Ideal Park», l'obra *Boris Godunoff*

Els intèrpretes aconseguiren donar caliu a llur comès i demostraren abastament la seva valua.

Els chors estigueren bé i portàren una magnífica cohesió, fent-se mereixedors de l'elogi general.

La música, malgrat que poc nombrosa, digué la partitura amb gran justesa. Pot dir se, doncs, que respongué tot plegat a la fama de que venia precedit.

Després del pròlec feren llur entrada al coliseum, atentament invitats, els regidors populars, que foren rebuts a peu dret i als acords de la «Marsellesa». Fou un moment d'intensa emoció.

A les moltes felicitacions rebudes per l'«Associació de Música d'Olot», que tan alt sab posar el nom de la nostra ciutat, i poden afegir la nostra ben sincera i cordial.

CHALIAPINE

A les nenes de brusa i faldilla

EL FIGURÍ DE MODA: Tres quarts que ja li ha arribat l'hora.

Imp. de Pere Aubert, Nou de Sant Antoni, 7.—Olot

EL DESPERTADOR

Redacció i Administració: Nou de Sant
Antoni, 7. Olot. - No es retornen originals

No admetem anuncis ni subscripcions
:: :: que no es paguin per endavant :: ::

Al primer President de la República Federal Espanyola

D. NICET ALCALÁ ZAMORA

**“EL DESPERTADOR” li ofereix els
seus respectes**

0.54/8